

Stalino KELIU

★
1956 metų
rugpjūčio mėn.
11
šeštadienis
Nr. 64 (1038)
★

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS
KUPIŠKIO RAJONO KOMITETO IR RAJONO
DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Kaina 15 kap.

Mūsų šalyje

Į dirvonus derliaus nuimti

STAVROPOLIS. (TASS-ELTA). Šiandien iš krašto geležinkelio stočių į Rytus išėjo pirmieji ešelonai su kombainais. Garbingą teisę dalyvauti derliaus nuėmime dirvoninėse žemėse pirmieji iškovojo mechanizatoriai ir Tomuzlovskos, Čiugujevskos, Petrovskos ir kai kurių kitų MTS, kur anksčiau už visus baigta java-piūtė.

Į Čkalovo, Novosibirsko, Omsko sritis ir dalinai į Baškirijos ATSR su savo mašinomis vyksta 2 945 krašto kombainininkai — žymiai daugiau, negu bet kuriais ankstesniais metais.

NOVOSIBIRSKO SRITIS. Smolensko srities Gžatsko rajono kaimo bibliotekų darbuotojai greta savo tiesioginių pareigų prekybinėms organizacijoms padeda platinti knygas. Per 6 šių metų mėnesius dirbantieji įvairių leidinių įsigijo už 12,5 milijonrub. Nu o t r a u k o j e: Bolotninsko rajono Varlamovo kaimo bibliotekos vedėja G. J. Avdejeva garduoda knygas Chruščiovo vardo kolūkio lauko stovykloje.

V. Leščinskio nuotr.

(TASS).

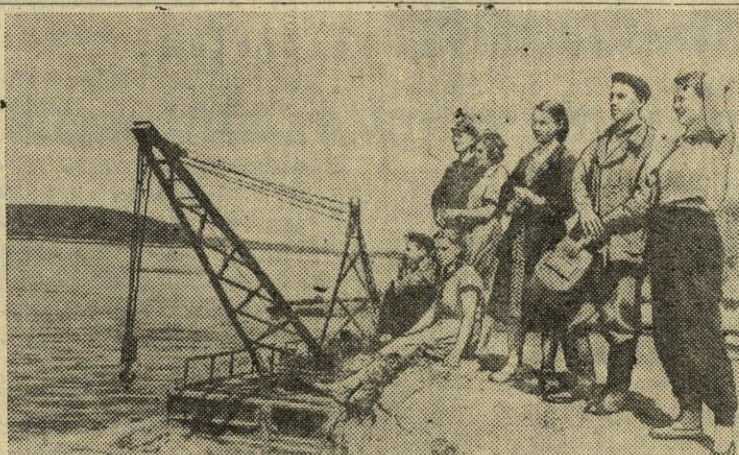
Pirmieji 50 milijonų pūdų Kazachstano milijardo sąskaita

ALMA-ATA. (TASS-ELTA). Kazachstano kolūkiai ir tarybiniai ūkiai pristatė valstybei pirmuosius 50 milijonų pūdų grūdų.

Tūkstančiai respublikos

kombainininkų viršija paros išdirbio normas, nuimdami derlių atskirtiniu būdu ir tiesioginiu kombainavimu. Pasiaukojamai dirba automašinių vairuotojai, veždami grūdus nuo kombainų

į grendymus ir elevatorius. Didelę pagalbą, nuimant derlių, teikia Maskvos, Leningrado, Kuibyshevo, Alma-Atos ir kitų šalies miestų darbininkai, tarnautojai, studentai.

UDMURTIJOS ATSR. Partijos XX suvažiavimo direktivos šeštajame penkmetyje numato užbaigti 540 tūkstančių kilovatų galingumo Votkensko HES statybą, kurioje bus išimta apie 40 milijonų kubinių metrų grunto, ištita 2 milijonai kubinių metrų betono ir sumontuota 60 tūkstančių tonų metalo konstrukcijų. HES jėga dirbs naujos gamyklos: ketaus liejimo, kelių ir statybinių mašinų bei kt. Nu o t r a u k o j e: komjaunuliai, iš Molotovo srities atvykę Votkinsko HES statybon.

L. Portero nuotr.

(TASS).

NAUJA ŠACHTA

NOVOŠACHTINSKAS (Kamenskio sritis) (TASS-ELTA). Šiomis dienomis baigta statyti stambi tresto „Nesvetaiantracit“ šachta „Sokolovskaja - Vostočnaja Nr. 1“, kuri iškas 2 tūkstančius tonų antracito per parą. Naujoji įmonė pradėjo duoti anglį. Šachta aprūpinta naujausia technika. Tai žymiai palengvina darbą.

Azerbaidžane statomi heliojrenginiai

BAKU. (TASS-ELTA). Praėjusiais metais netoli Baku esančiose gyvenvietėse buvo pastatyta du saulės įrenginiai vandeniui šildyti. Šių įrenginių bandymo metai davė gerus rezultatus. Vasarą vanduo įšildavo iki 48–56 laipsnių Celsijaus. Net žiemos mėnesiais vandens temperatūra siekdavo iki 43 laipsnių. Apskaičiavimai parodė,

kad, sutaupius kurą, įrenginio kaina apsimoka per dvejus-trejus metus, o dirbti jis gali be kapitalinio remonto daugiau kaip 12 metų.

Azerbaidžano TSR Ministrų Taryba priėmė nutarimą iki šių metų pabaigos pastatyti 200, o ateinančiais metais — 500 saulės įrenginių vandeniui šildyti.

Rajone yra 18 bibliotekų, kuriose sukaupta 73 389 egzempliorių įvairaus turinio knygų, žurnalų. Per 1956 m. pirmąjį pusmetį knygų lobynui naudojosi 3179 skaitytojai. Jų tarpe 860 kolūkiečių, 187 darbininkai, 1570 moksleivių ir kt. gyventojų. Kai kurie bibliotekos darbuotojai, vykdydami partijos XX suvažiavimo nutarimus, suaktyvino kultūrinį darbą. Jų vadovaujamos įstaigos tapo kolūkiečių mėgiamos, tankiai lankomos. Kaip, pavyzdžiui, „Juodpėnų“ kolūkio bibliotekos vedėja R. Burbaitė, turėdama 3995 egzempliorių knygų fondą, gerai planuodama darbą, sugebėjo įtraukti į skaitytojų gretas 138 žmones: iš jų 60 kolūkiečių, 15 tarnautojų, 58 moksleivius. Ji pažįsta kiekvieną skaitytoją asmeniškai, domisi jo darbu, poreikiais. Per pusmetį R. Burbaitė išdavė 131 knygą žemės ūkio klausimais. Ji suprato, kad, norint vadovauti gyventojų skaitymui, reikia gerai pažinti knygų fondą, nuolat jį studijuoti, atidžiai ruošti knygų rekomendavimui ir kt. bibliotekos darbui. Jos iniciatyva biblioteka turi pilną sisteminių katalogų, kurio pagalba skaitytojas greit ir pilnai gali pažinti knygų fondą, surasti vienos ar kitos mokslo šakos knygą. Biblioteka apylinkės pirmininko drg. Lapienio dėka patenkinamai aprūpinta inventoriumi, sudarytos sąlygos sistemingam bibliotekos darbui tiek vasaros, tiek žiemos metu. Biblioteka dažnai organizuoja literatūrinius vakarus, knygų aptarimus ir kt. masinį darbą.

Pilnai pateisina savo paskirtį „Neries“ kolūkio biblioteka (vedėja A. Lauciūtė). Priartėjus prie bibliotekos, pati išorė parodo nuoširdų A. Lauciūtės darbą kultūrinėje įstaigoje. Vietoje žėlusiu krūmokšnių žydi įvairios gėlės. Bibliotekos patalpos papuoštos kolūkio atsiekimus nusakančiais plakatais, diagramomis. A. Lauciūtė pasiekė to, kad iš 140 esamų skaitytojų yra 70 kolūkiečių.

Bet greta gražių pavyzdžių yra ir labai apgailėtinų. Štai, „Vedrupio“ kolūkyje esančioje bibliotekoje (vedėja A. Masytė) darbas visai apmiręs, nekalbant jau apie bibliotekos masinį darbą, kurio Masytė neišsijudina organizuoti, visiškai apleido ir patalpų apivaldinimą. Bibliotekai siunčiamos knygos ilgai neatsiimamos, o ir atsiėmus laikomos neinventorizuotos, nekatologuotos. Neturėdama jokios bibliotekinės technikos, Masytė ir pati nežino, ką

turi knygų fonde. Jidarų bo neplanuoja, neveda ir jo apskaitos. Skaitytojai, matydami tokį A. Masytės abejingumą, ilgai negražina knygų, nesilanko bibliotekoje. Per dieną ateina vos vienas skaitytojas, o kartais — nė vieno. Žemės ūkio literatūros A. Masytė per pusmetį išdavė vos 10 knygų. Ne kiek geresnė padėtis Adomynės bibliotekoje (vedėjas Ungaila). Jis ataskaitose net sugalvoja du kartus padidinti skaitytojų skaičių, neorganizuoja jokio masinio darbo, nesudaro katalogų.

Reikia pasakyti, kad dėl blogo bibliotekų darbo didelė kaltė tenka rajoninei bibliotekai, kuri vis dar nepakankamai kovoja su darbo trūkumais, retai lankosi vietose. Tačiau nemaža kaltė dėl to tenka ir apylinkių DŽD taryboms bei kolūkių valdyboms. Štai, Adomynės apylinkės DŽD tarybos pirmininkas drg. Doronovas, pats rekomendavęs bibliotekos vedėją Ungailą, neatkreipė jokio dėmesio, kaip atliekamas kultūrinis darbas, neapsvarstė bibliotekos vedėjo darbo DŽD tarybos sesijoje. Jis su kolūkio pirmininku V. Silicku suplanavo užmūryti duris, einančias iš kolūkio raštinės į biblioteką, dabar skaitytojas turi eiti aplink visą uamą, kol suranda biblioteką.

Tokių ir panašių faktų apylinkėse rasime ir daugiau. Štai, Palėvenės apylinkės DŽD tarybos pirmininkas drg. Gaidimauškas nesidomi, kad „Mituvos“ kolūkyje esanti biblioteka jau keturius metus žiemojo šaltose, nekurenamose patalpose. Nesirūpina ir „Aukštaičių“ kolūkyje esančia biblioteka (vedėja E. Gurklytė) Palėvenės apylinkės DŽD taryba. Nors biblioteka ir antrame aukšte, bet kadangi neįstiklinti langai, o, be to, ir pati vedėja nelabai tvarkinga, tai patalpos prišliukšlintos, nėra plakatų, diagramų, kurios parodytų kolūkiečiams jų atsiekimus. Retai leidžiamas sienlaikraštis.

Vyksta derliaus nuėmimas. Visas bibliotekų darbas turi būti tampriai surištas su šia ypatingai svarbia ūkine kampanija. Bibliotekos turi sustiprinti bendradarbiavimą su pirminėmis partinėmis, komjaunimo organizacijomis, kolūkio valdybomis ir apylinkių DŽD tarybomis. Tik bendrai dirbdami, nurodydami vieni kitų darbo trūkumus, mes įvykdysime įsipareigojimus mūsų respublikos kultūros darbuotojų socialistiniame lenktyniavime su broliškios Baltarusijos kultūrinėmis įstaigomis.

MIESTE KAIME

Didėja prekybos apimtys

Kasdien iš centrinio rajkoopsajungos sandėlio išvežama į prekybos taškus įvairiausių prekių. Šiomis dienomis Kupiškio, Šimonių, Subačiaus kooperatyvų parduotuvės gavo daug buitinio pobūdžio prekių, kaip, pvz., lovų, kibirų, indų, lempoms stiklų, avalynės rudeniui ir žiemai, vatos ir kt. Kolūčiai gali įsigyti norimus klekius statybinės medžiagos, statinių skystam kurui ir kt.

Didėjant prekių asortimentui, didėja ir prekių apyvarta. Vidutiniškai į dieną Kupiškio kooperatyvo parduotuvėse parduodama prekių 53 000 rublių sumai. Palyginus su praeitais metais, beveik pusantro karto padidėjo dieninė prekių apyvarta.

Gera dirba miesto parduotuvės Nr. 1, Nr. 6, Nr. 20, autokrautuvė, Šepetos durpių - kraiko fabriko esanti parduotuvė Nr. 9 ir kt.

Kupiškio kooperatyvas praėjusio mėnesio prekių apyvartos planą įvykdė 100 proc.

J. Andrijaitis

Nuožulni plokštuma

„Vėžionių“ kolūčio statybininkų brigada užbaigė pervežamos nuožulnios plokštumos statybą. Ją panaudojant buldozeris tiesiog iš volo durpes pakrauna į Kupiškio MTS savivartės priekabas. Viso kolūkyje trąšai pagaminta 3000 t durpių, kurios šiuo metu išvežamos į pūdymus. Nuožulnios plokštumos statyboje daug iniciatyvos parodė statybos brigadininkas Bronius Tručinskas, aktyviai dalyvavo statybininkai Petras ir Juozas Petruliai, Povilas Pėža ir Pranas Skipskys.

L. Juodvalkytė

MOKOMAJAME-BANDOMAJAME DARŽE

Prie Subačiaus vidurinės mokyklos yra mokomasis-bandomasis sklypas. Mokslo metais čia V—VII klasių moksleiviai susipažįsta su žemės ūkio pagrindais, moko pritaikyti savo žinias praktikoje.

Neužmiršta moksleiviai savo daržo ir vasarą. Vadovaujami mokytojos R. Rušenės, moksleiviai augina daržoves, javus, technines kultūras.

Ypatingai gerai dirba moksleiviai - mičiūrininkai P. Baniukšytė, S. Juška, A. Petrulis ir kiti.

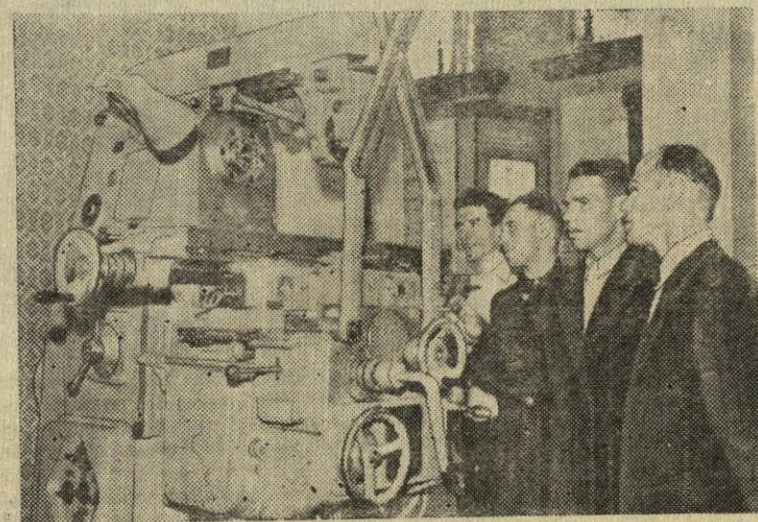
A. Zimnickas

1956 METŲ VISASAJUNGINĖJE ŽEMĖS ŪKIO PARODOJE

MASKVA. Nuotraukoje: Lietuvos TSR paviljono centrinėje salėje.

F. Jevzerichino nuotr. (TASS-ELTA).

MASKVA. Nuotraukoje: Lietuvos TSR paviljone. Ekskursantai iš Uljanovsko srities—Čufarovo liejimo—mechaninės įmonės darbininkai (iš kairės į dešinę) žaltkalvis A. V. Boldovas, meistras N. M. Choruškinas ir žaltkalvis P. V. Makarovas apžiūri horizontalines frezavimo stakles, pagamintas „Žalgirio“ gamykloje. Šios staklės skiriamos nedidelėms įvairios konfigūracijos plokščioms detalėms apdirbti.

E. Jevzerichino nuotr.

(TASS-ELTA).

TRUČINSKAS

Jubiliato gastrolės

Rugsėjo 23 d. Šiaulių dramos teatras minės savo kūrybinio darbo 25 metų sukaktį. Šis teatras yra vienas iš seniausių periferinių teatrų Lietuvos respublikoje. Dar anais, buržuaziniiais laikais jis palaikė tamprius ryšius su mūsų darbo liaudimi periferijoje. Pokario metais teatras dar labiau sustiprino juos su rajono centro ir kaimo vietovių gyventojais. Gaunami iš žiūrovų palankūs atsiliepimai ir kvietimai atvykti pas juos su spektakliais ro-

do, kad teatras pasiekė savo tikslą, kuris yra statomas tarybiniam žiūrovui.

Ruošdamasis savo 25 metų kūrybinio darbo sukaktį, teatras rytoj, rugpjūčio mėn. 12 d., atvyksta į Kupiškį su spektakliu—K. Jurašūno „Eglė žalčių karalienė“. Spektaklyje dalyvauja aktoriai: Venkutė, Gasevičiūtė, Tumkevičius, Dulskytė, Dobkevičius, Tautkevičius, Auga, Orlauskaitė, Juodgalvis ir kiti.

V. Dievaitis
Šiaulių dramos teatro direktorius

Nesąžiningai atlieka pareigas

Miesto gyventojai labai yra nepatenkinti tuo, kad Kupiškio vartotojų kooperatyvo vežimo pareigose dirba biurokratas Charitonovas. Jis, išvežiodamas duoną, nesilaiko sanitarinių taisyklių: dažnai be chalato, rankos purvinos. Be to, darbo metu, kaip taisyklė, būna

girtas. Charitonovas išmėto duoną, bulkutes požemę, ir jas surinkęs, vėl krauna į vežimą, grubiai elgiasi ne tik su pardavėjomis, bet ir su pirkėjais, esančiais tuo metu parduotuvėje.

Laikas Charitonovą sudrausti.

J. Matulis

MŪSŲ MEDŽIAGOS PĖDSAKAIS

„Adomynės“ kolūkyje neprižiūrimi pasėliai

Tokio pavadinimo korespondencija buvo išspausdinta š. m. liepos mėn. 12 d. „Stalino keliu“ Nr. 55

(1029), kurioje nurodoma, kad „Adomynės“ žemės ūkio artelėje neprižiūrimi pasėliai, ypač kukurūzai.

LKP RK biuras šį klausimą apsvairstė ir įpareigojo kolūčio pirmininką drg. Silicką padėti ištaisyti.

M. Mažeikaitė

Padėkime tvirtą pagrindą gausiam sekančių metų derliui gauti!

Kad šioj žemėj rugiai gerai derėtų

Rugienė duona nuo seno lietuvių peni. Ir dabar rugs—svarbus javas. Bet jį užauginti ne taip jau lengva. Joks javas nereikalauja taip ilgai užtrunkančio dirvos paruošimo ir tiek daug trąšų, kaip žiemkėtis. Todėl „Vėžionių“ kolūkyje rūpestingai ruošiami žiemkenčių sėjai juodieji pūdymai, kurių čia yra 124 ha, pirmą kartą suartų dar rudeni. Talkininkaujant Kupiškio MTS mechanizatoriams, jie stropiai dirbami. Tik III laukininkystės brigadoje, kur dirvos daugiau akmenuotos, pūdymus ruošia patys kolūkiečiai. 60 proc. visų neužimtų pūdymų jau suarta trečią kartą. Žemę žiemkenčių sėjai kokybiškai paruošia traktorininkas Bronius Karazija, kartojas pūdymus II laukininkystės brigadoje. Šios brigados brigadininkas Stasė Juozapavičiūtė taip sako: —Jis, traktorininkas, — visiems pavyzdys. Šį pavasarį dirva burokams mūsų brigadoje kitiems traktorininkams nesidavė idirbama, bet atvažiavo Karazija ir kaip mat viską sutvarkė, žemę taip gerai paruošė, kad nors agurkus sėkl.

Tris kartus suariant, kartoti pūdymų idirbimą ne-

užtenka. Kad pasėliai gausų derlių duotų, reikia ir trąšų.

Kolūkyje 60 ha užimtųjų pūdymų pavasarį patręšta mėšlu. Likusius apie 50 ha vikių-avių mišiniais užimtųjų pūdymų ir visiems juodiesiems pūdymams patręšti prie kaulidės pagaminta daugiau kaip 100 t durpių—mėšlo komposto. Be to, iš karvidės dar reikia išvežti kelias dešimtis vežimų mėšlo ir patręšti pūdymus durpėmis, kurių kolūkyje laukų tręsimui paruošta apie 3000 t.

Rugiapiūtė artėja prie pabaigos. Už kokių trijų savaitių prasidės ir rudens sėja. O kad rugiai būtų pasėti geriausiais žiemkenčių sėjos terminais, reikia skubėti. Būtina kuo greičiau užbaigti juodųjų pūdymų tręsimą organinėmis trąšomis, o ir užimtuosius pūdymus jau laikas suarti.

—Žiūrėk, gražiai idirbta dirvelė,—kolūčio pirmininkui Vytautui Baronui pūdymą rodo agronomas P. Bartulis. —Patręšus čia žiemkenčiai gerai augs.

Durpių pakrovimui buldozeriu į sunkvežimius ir Kupiškio MTS savivartės priekabas baigę statyti nuožulniąją plokštumą, grįždami namo, statybininkai P. Petrulis, P. Skipskys ir kt. juos susitiko pro pūdymus einančius (tai buvo praeitą pirmadienį).

—Na, pirmininke, nuožulni plokštuma užbaigta,—praneša statybos brigadininkas Bronius Tručinskas,—dabar tik buldozerio ir priekabų bereikia...

Deja, Kupiškio MTS buldozeris ir savivartės priekabos į kolūkį pribuvo tik praėjus 3 dienoms.

Durpės vežamos prieš kartojimą, vežamos ir į sukartotus pūdymus. Vien per dvi paskutiniąsias dienas išvežta apie 500 t durpių. Taip, kad juodieji pūdymai bus laiku idirbti ir patręšti. Bet kaip su užimtaisiais?

Beveik visame 100 ha plote žaliuoja vikių-avių mišiniai žaliajam pašarui ir gerai nespėjo sulapoti kukurūzai. Kolūkiečiai sako: —Kad šioj žemėj rugiai gerai derėtų, reikia derlių nuimti ir paskubėti su arimu. Pūdymus suarus (atkartojus), būtų gerai, kad dirva dar pasigulėtų koks dvi savaites.

Kolūčio valdyba turėtų paklausti kolūkiečių balso ir pasirūpinti, kad žiemkenčiai būtų laiku pasėti ne tik juoduosiuose pūdymuose, bet ir užimtuose pasėliais žaliajam pašarui.

K. Pučeta

A. S. Makarenkos auklėtinis — kolūkio pirmininkas

CHARKOVO SRITIS. Mokytojas Michailas Vladimirovičius Suchoručenko nuėjo didelį gyvenimo kelią. Praeityje jis — A. S. Makarenkos auklėtinis (M. Gorkio vardo vaikų kolonija), agronomijos technikum studentas. Po to jis baigė pedagoginį institutą, dalyvaavo Tėvynės kare. Partijai pašaukus, jis vienas pirmųjų pareiškė norą 30-tūkstantininkų tarpe dirbti kaime. Prieš metus Lozovajos rajono Zdanovo vardo žemės ūkio artelės kolūkiečių visuotinis susirinkimas vienbalsiai išrinko jį savo pirmininku.

Nemaži sunkumai laukė naujojo pirmininko. Padėtis buvo sunki ir dėl to, kad per žemės ūkio artelės gyvavimo metus čia pasikeitė 15 pirmininkų ir blogas vadovavimas ūkiui susilpnino kolūkiečių tikėjimą savo darbo sekme. Atkakliai, nuolat drg. Suchoručenko gilinosi į savo kolūkio gyvenimą, tyrė žmones. Brigadininkais ir grandininkais jis iškėlė gerus organizatorius, sąžiningus darbo žmones. Naujas pirmininkas asmeniniu pavyzdžiu įkvėpdavo kolūkiečius, skiepjo jiems meilę darbui. Jo nuosirdus, dalykiškas pedagogo žodis su pagarba buvo sutinkamas traktorininkų, laukų darbininkų, melžėjų.

Atsižvelgdamas į kolūkiečių nuomonę, mintis ir pasiūlymus ūkiui pagerinti, M. V. Suchoručenko siūlė juos svarstyti artelės valdybos posėdžiuose, dalyvaujant visiems norintiems. Nutarimai būdavo priimami bendrai, kolūkiečiai patys nužymėdavo savo kelią, patys kūrė naują gyvenimą.

Daug dėmesio nuo pat

pirmųjų darbo dienų pirmininkas skyrė kolūkio vaikams. Moksleiviai mielai sutiko pasiūlymą nuolat padėti kolūkiui ravėti kukurūzus, nuimti saulėgrąžas, gaudyti starus. Jie ėmė šefuoti kolūkio sodybos su tvarkymą, pasodino vaismedžius ir gėles, padarė takelius.

Žemės ūkio artelės kolektyvo darnaus darbo ir sumanaus vadovavimo jai dėka kolūkio padėtis smarkiai pagerėjo. Pirmą kartą per savo gyvenimo laiką žemės ūkio artelė atsisakė valstybinių kreditų. Valstybei buvo pristatyta ir parduota žymiai daugiau grūdų, daržovių ir pieno, negu buvo numatyta pagal planą. Kolūkiečiai pilnai apsirūpino sėkla naujųjų metų sėjai.

Žymiai pagerėjo visuomeninės gyvulininkystės būklė. Kiaulių fermoje dabar vietoj 50, kaip buvo anksčiau, yra daugiau kaip 800 kiaulių. 100 hektarų ariamos žemės numatoma gauti ne mažiau kaip 30 centnerių kiaulienos. Kolūkis gavo galimybę įvesti mėnesinį kolūkiečių avansavimą pinigais.

Žymiai padidėjo ir galvijų skaičius, pakilo jų produktyvumas. Šiais metais 25 kolūkiečių šeimoms išduotos telyčios. Dabar kiekviena kolūkiečio šeima turi karvę.

Daug lėšų kolūkis skiria gamybinių pastatų statybai. Čia pastatyta nauja paukštėdė, daržovių sandėlis, kiaulių ferma. Greitai bus atiduoti eksploatacijon karvidė, kiaulidė, dvi arklidės ir kiti pastatai.

Už aukštus ūkio vystymo rodiklius, pasiektus praeitais metais, kolūkis plačiai

Tėvynė pasiuntė mane!

VL. JASINSKAS

Toli nuo mylimos mamos,
Be tėčio, duonos, draugo,
Tartum berželis lygumos
Jis vienui vienas augo.
Šukavo vėjas jam nakčia
Galvelę šviesiaplaukę,
O jis prie rūmų paslapčia
Kažko vis dairės, laukė...
Nemielt jam šitie namai,
Pavėsy gluosnio seno.
Kadais čia kerštas neramiai
Širdy jo suruseno.
Ir niekad jis nebenuoris:
Atleist širdis negali...
„Atkeršysiu aš tiems šunims—
Fašistams už tėvelį.“
Berniuko rankoj granata,
Šalta, juoda, grėsminga...
Aplink tylu. Naktis balta.
Pailsus žemė minga.
Užmigs šią naktį dar kaikas,—
Tik amžinuoju miegu.—
Berniukas praskėdė šakas
Ir žvilgsniu apibėga
Laukus, žėruojančius rasa,
Ir verdančią verandą.—
Fašisto nepaslėps tamsa—
Mirtis ir naktį randa!
...Sprogimas nutvieskė laukus,
Nykią gatvę, padangę
Ir vėl ramu. Tik plėšikus
Jau rūstūs dūmai dengia,
Ir piktos liepsnos ištisai
Jau kambarius skalauja...

...Tuomet atkeršyjo jisai—
Krauju nuplovė kraują.

Išaušo! Vėjas neramus.
Klevų lapeliai dreba.
Berniuką budelis nuožmus
Atitempė į štabą.
Jis stovi. Skausmas akyse;
Jis vos ant kojų laikos.
Už tai jis—geležis, dvasia—
Tarybų žemės vaikas.
—Tai tu, šunie, susprogdina!—
Sukliko okupantas.
—Taip, aš.
—Dėl ko?
—Berods, žinai...—
Atsakė neiškentęs.
—Sakyk, kas pasiuntė tave?
Na, kas? Tu tyli, vaike?
Sakyk—ir laisvė... Imk tik—va...
Gal... pinigų dar reikia?...
Užstojo kambarį tylą,
Sunki, rūsti, grėsminga...
O ten, lauke— Neris žila,
Žiedai ir sodai sninga.
Ten laisvė! Ten šalis gimta!
Jai atiduotum širdį!..
Ir vėl „Kas pasiuntė?...“ greta
Fašisto balsą girdi.
Jisai atsikvėpė giliau
Ir tarė priešui, pagaliau,
Žvilgsniu perbėges
Nerimi sraunia:
—Tėvynė pasiuntė mane!

eksponuojamas Visasąjunginėje žemės ūkio parodoje.

Kolūkio pirmininko M. V. Suchoručenko šeima lygiai su visais dirba kolūkyje ir turi keletą šimtų išdirbtų darbadienių. Į pirmininko namus vakarais dažnai užeina agronomai, zootechnikai, mokytojai, kolūkiečiai. Jie visada čia suranda gerą patarimą, užuojautą ir paramą. Nuotraukoje: kolūkio pirmininkas M. V. Suchoručenko namuose su žmona Zinaida Vladimirovna ir dukterimi Larisa.

(TASS-ELTA).

Kolūkiečių mėnesinis avansavimas

Mūsų kolūkis dar ne taip seniai buvo smarkiai atsilikęs: mažai pagamindavome žemės ūkio produktų, mažai gaudavome ir už išdirbtus darbadienius. Darbo drausmė buvo pašlijusi.

Išrinkus kolūkio pirmininku trisdešimt tūkstantininką drg. Kanį, reikalai ėmė gerėti. Remdamasis aktyviausiais, sąžiningais kolūkiečiais, naujasis pirmininkas ėmėsi ieškoti priemonių padėčiai ištaisyti.

Kolūkio valdyba nusprendė išduoti kolūkiečiams kiekvieną mėnesį avansinį atlyginimą už išdirbtus darbadienius. Šis klausimas buvo apsvaistytas visuotiniame kolūkiečių susirinkime ir buvo nutarta avansuoti už darbadienį po 7,5 rublio pinigais bei skirti premijas kolūkinės gamybos pirmūnams. Pavyzdžiui, melžėjai, primelžusiai daugiausia pieno, pasibaigus ūkiniams metams nutarta išmokėti 300 rublių premiją. Jei pieno bus primelžta daugiau, negu numatyta plane, 50 procentų viršplaninio jo kiekio bus išduodama melžėjoms. Šios priemonės pradėtos taikyti nuo šių metų sausio mėnesio.

Mėnesinis avansavimas pareikalavo sukaupiti reikiamą kiekį lėšų. Buvo užvesta knyga, kuri palengvina apskaičiuoti ir paskirstyti iš visų žemės ūkio šakų gaunamas pajamas pagal metų ketvirčius ir mėnesius. Mes tiksliai suvedame kiekvieno mėnesio išlaidas. Įvairiems gamybos reikalams jas numatome pagal brigadininkų paraiškas.

Siekdami užtikrinti kolūkiečių avansavimą pirmaisiais metų mėnesiais, kada pajamos

buvo mažesnės, iš praeitų metų pajamų sudarėme pereinamąjį 11 800 rublių fondą.

Tikslus planinių pajamų gavimas bei jų išlaidavimas gamybos reikalams įgalino ne tik reguliariai avansuoti kolūkiečius, bet ir griežtai nustatyti laiku atlikti kitus mokėjimus.

Iš nuosavų lėšų į nedalomąjį fondą iki šiol jau išskyrėme 52 000 rublių. Kolūkis nupirko motorą, traktorių „ChTZ-14“, 2 javapiūves, automašiną, automašiną srutomis laistyti ir kt.

Griežtai kontroliuojame gamybines išlaidas. Mašinas ir inventorių stengiamės suremontuoti ir toliau naudoti, kad nereiktų prieš laiką nurašyti. Nesudėtingą inventorių gaminame kolūkyje, visas medžiagas tiksliai apskaitome.

Atsižvelgiant į kolūkio sąlygas, buvo peržiūrėtos ir patvirtintos naujos išdirbio normos įvairiuose žemės ūkio darbuose. Paėmus vidurkį, dabar bet kuriam darbui atlikti skirtų darbadienių skaičius sumažėjo maždaug 20 procentų. Ir nuo to darbų kokybė nė kiek nepablogėjo. Priešingai — ji pagerėjo. Visi darbai atliekami laiku. Tai yra dėl to, kad kolūkiečiams darbadieniai apskaičiuojami pagal produkciją, jos kiekį ir kokybę. Kiekvienas jų suinteresuotas siekti geresnių rodiklių. Tai skatina savitarpį socialistinį lenktyniavimą.

Imkime gyvulininkystę. Jeigu per praeitų gyvulininkystės metų devynis mėnesius gauta pieno 22 213 litrų, tai šiais metais per tą

patį laikotarpį 45 738 litrai, t. y. daugiau kaip dvigubai. Praeitais metais kiekvienam 100 ha naudmenų pagaminta 12,3 centnerio mėsos, tame tarpe 100 ha ariamos žemės — po 4,8 centnerio kiaulienos. Gi vien tik per aštuonis šių ūkinių metų mėnesius atitinkamai jau gauta 13 cent mėsos, tame tarpe po 4 cent kiaulienos.

Štai ką mėnesinis avansavimas duoda kolūkiečiams, aktyviai dalyvaujantiems visuomeninėje gamyboje. Antai, laukininkystėje dirbantis kolūkietis J. Stankevičius vien už gegužės mėnesį išdirbtus darbadienius gavo avanso 532 rublius, Mačiunskų šeima — 727 rublius. Karvių šerikas Valteris Štandas per šių metų pirmą pusmetį jau išdirbo 397 darbadienius ir gavo beveik 3 000 rublių avanso. Be to, už jo prižiūrimų karvių bergždumo likvidavimą jis buvo premijuotas verseliu.

Jeigu kolūkis įvykdys visas planines užduotis, o tam yra visos sąlygos, šiais metais numatoma kolūkiečiams išmokėti už kiekvieną darbadienį po 10 rublių pinigais, 2 kilogramus grūdais ir kt.

Įdiegdami mėnesinį avansavimą, pakėlė kolūkiečių materialinį suinteresuotumą kolūkine gamyba, sugebėsime žymiai padidinti grūdų, mėsos, pieno bei daržovių gamybą, pakelti kolūkiečių gyvenimo lygį, per trumpą laiką padaryti savo visuomeninį ūkį didžiai prekingu ir pajamingu.

A. Bandza

Partijos XIX suvažiavimo vardo kolūkio vyr. buhalteris (iš Kauno rajono laikraščio „Socialistiniu keliu“).

Mūsų respublikos miestai

ŠIAULIAI

Kiekvienais metais gražėja Šiauliai—vienas seniausių Lietuvos miestų.

Miestas auga ir plečiasi rytų kryptimi, iš slėnio keliai į aukštumą. Čia išaugs naujas rajonas su plačiomis, žalumynuose skendinčiomis gatvėmis, didžiuliu puikiu kultūros ir poilsio parku. Šiuo metu mieste yra apie 400 statybos aikštelių.

Šiauliai turi ilgaamžę istoriją, puikias revoliucines tradicijas. Istoriniuose dokumentuose pirma kartą miestas minimas XIII amžiaus viduryje. Įsikūręs svarbių karo ir prekybos kelių sankryžoje, miestas ypač smarkiai ėmė augti XV amžiuje.

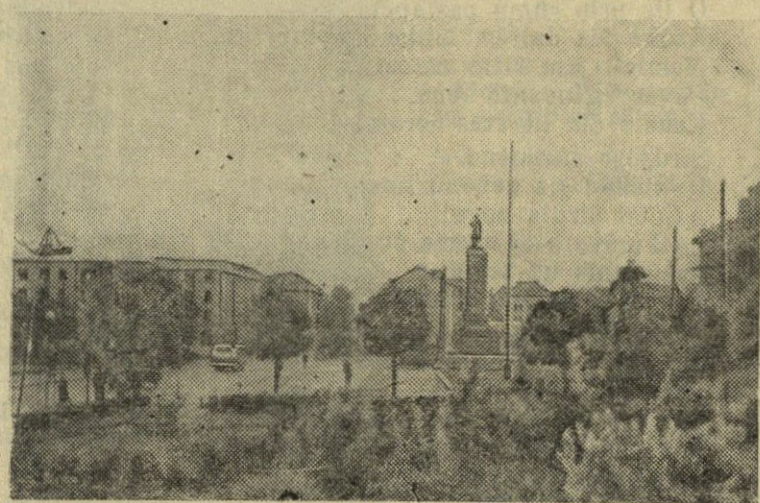
Nuo XVIII amžiaus pabaigos Šiauliuose ir jo apylinkėse vyko dideli valstiečių bruzdėjimai. 1769 metais sukilo baudžiauninkai, kurie dirbo magnato A. Tyzenhauzeno dvaruose ir manufaktūrose. Aktyviai dalyvavo miesto ir jį supančių dvarų darbo žmonės 1831 ir 1863 metų sukilimuose.

Pradėjus vystyti kapitalizmą Rusijoje, auga pramonė ir Šiauliuose. Atsiranda darbininkų klasė. Nenorėdami kęsti sunkios fabrikantų priepaaido ir išnaudojimo, darbininkai vienijasi ir kovoja prieš kapitalistus. Didelį vaidmenį keliant proletariato klasinį sąmoningumą ir organizuotumą suvaldino socialdemokratiniai rateliai. Jie dirbo žymų propagandinių ir agitacinių darbų darbininkų tarpe. Pirmas organizuotas miesto proletarų ištvojimas prieš kapitalistus įvyko 1892 metais. Pirmosios Rusijos revoliucijos metais Šiaulių darbininkai dalyvauja masiniuose streikuose ir demonstracijose, aktyviai ištvoja prieš patvaldybę ir kapitalistinę išnaudojimą.

Su Šiauliais susiję žymaus proletarinio poeto Juliaus Janonio gyvenimas ir veikla. Čia jis mokėsi gimnazijoje, čia jis rašė savo eilėraščius, dalyvavo darbininkų judėjime.

Į Lietuvos liaudies kovos už savo laisvę istoriją pui-

kus puslapius įrašė Šiaulių darbininkų klasė audringais 1918—1919 metais. 1918 metų gruodžio viduryje čia

Šiaulių miestas. Nuotraukoje: Pergalės aikštės vaizdas. V. Rupšlaukio nuotr.

Įkuriamas miesto darbininkų taryba, kuri vadovavo Šiaulių darbo žmonių revoliucinei kovai. Komunistų partijai vadovaujant iš pagrindžio, miesto darbininkai nenutraukė kovos ir fašistinės diktatūros metais. Su dideliu džiaugsmu sutiko Šiaulių darbo žmonės laisvę, kurią jiems atnešė Tarybų valdžia. Didžiojo Tėvynės karo metais šimtai šiaulielių kovėsi prieš vokiečių fašistinius grobikus Tarybinės Armijos gretose ir tarybinių partizanų būriuose.

Kaip žinoma, miestas smarkiai nukentėjo karo metu. Hitlerininkai arba visiškai sugriovė, arba apipilė visas įmones, kultūros švietimo įstaigas. 85 procentai viso gyvenamojo ploto buvo paversta griuvėsiais.

Šiaulietis, kuris gimtame mieste nebuvo 10—12 metų, dabar jo nepažintų. Žymiai išplėstos ir rekonstruotos odos avalynės pramonės įmonės „Elnio“ ir „Stumbro“ kombinatai, „Verpsto“ trikotažo fabrikas, „Rūtos“ konditerijos fabrikas ir kiti. Mieste pastatytos naujos stambios įmonės—dviračių gamykla, statybinių medžiagų kombinatas, duonos kombinatas ir kiti. Centrinėse gatvėse

išaugo gražūs trijų ir keturių aukštų namai.

Buržuazijos vieš-

patavimo metais Šiauliuose buvo tik 2 valstybinės gimnazijos ir mokytojų seminarija. Dabar čia

veikia aukštoji mokykla—Pedagoginis institutas, šešios vidurinės mokyklos, agrozootechnikumas, pedagoginė ir muzikos mokyklos bei medicinos seserų mokykla.

Atstatytas miesto teatras, pastatyta nauja vidurinė mokykla, kurioje mokysis 880 moksleivių. Šiuo metu statoma dar viena tokia mokykla, zootechnikumas. Pastatytas naujas „Tiesos“ kinoteatras.

Dar gražesni ir dar labiau tvarkingesni pasidarys Šiauliai per artimiausius 10—15 metų. Žvilgtelėkime į miesto užstatymo generalinį planą, kurį numatyta baigti vykdyti 1970 metais. Miesto centre išaugs naujo keturių aukštų viešbučio pastatas. Bus rekonstruotas ir išplėstas netoli esančio teatro pastatas. Šiame penkmetėje bus pastatyti erdvūs Kultūros rūmai.

Daugelį metų miesto ribose esantieji ežerai buvo teršiami odos gamybos atliekomis. Greitai ežerai pasidarys nutekami. Bus įrengti pliažai, valčių ir plaukiojimo stotis. Bus įrengtas didelis parkas.

Toks bus Šiaulių miestas, kuris šiuo metu gyvena savo antrąją jaunystę.

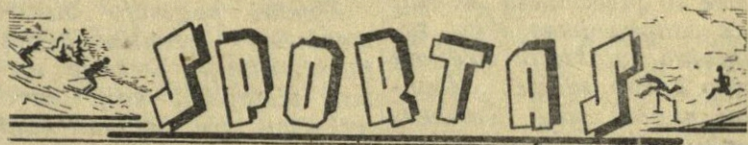
M. Vasaris

PRANEŠIMAS

apie pieno primelžimą rajono kolūkiuose nuo 1955 m. spalio mėn. 1 d. iki 1956 m. rugpiūčio mėn. 1 d. (litrais)

Kit. Nr.	Kolūkio pavadinimas	Viso vidutinė kareivė	Palyginus su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu	Kit. Nr.	Kolūkio pavadinimas	Viso vidutinė kareivė	Palyginus su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu
KUPIŠKIO MTS ZONA				SKAPIŠKIO MTS ZONA			
1.	„Aušra“	943,2 * 111,0		1.	„Sakalas“	942,0 * 211,5	
2.	„Nemunas“	863,2 * 90,3		2.	„Artojas“	862,8 * 332,4	
3.	„Mituva“	857,0 * 33,1		3.	„Skodiny“	862,0 * 48,6	
4.	„Stalino keliu“	830,0 * 203,3		4.	„Žalgiris“	845,4 * 210,4	
5.	„Vėžionys“	824,4 * 108,4		5.	„Juodpėnai“	841,9 * 401,1	
6.	„Neris“	815,8 * 20,8		6.	„Pakupys“	813,7 * 233,8	
7.	„Lukony“	758,2 * 47,9		7.	„Mičiurino v.“	791,7 * 168,9	
8.	„Vedrupys“	738,7 * 351,9		8.	„Šetkėna“	702,9 * 379,5	
9.	„Laisvė“	731,6 * 88,2		9.	„Palanga“	621,9 * 91,0	
10.	„Pirmoji vaga“	704,2 * 187,1		10.	„Mūsų rytojais“	561,7 * 157,6	
11.	„L. spartuolis“	674,7 * 144,0		11.	„Adomynė“	516,0 * 53,8	
12.	„Vienybė“	663,7 * 113,0		12.	„Bugailiškiai“	458,3 * 76,4	
13.	„Pirmūnas“	656,9 * 73,9		13.	M. Melnikaitis v.	402,7 * 30,6	
14.	„Ateitis“	642,1 * 56,0					
15.	„Aukštaitiai“	521,6 * 33,7					
		755,3 * 118,7				711,0 * 170,3	

* — daugiau
— — mažiau

Kaimo jaunimo spartakiada

Šių metų rugpiūčio 4—5 dienomis Kupiškio miesto stadione įvyko kaimo jaunimo spartakiada. Joje dalyvavo nemažas skaičius kaimo sportuojančių jaunimo (79 dalyviai). Varžybos prasidėjo 100 m užbėgimu. Pirmoji vieta šioje rungtyje atiteko „Laukų spartuolių“ kolūkiui atstovui Žilurui. Taip pat pirmąsias vietas jis iškovojo 200 m ir 400 m distancijose. Moterų grupėje 100 m bėgime pirmoji vieta atiteko „Neris“ kolūkiui sportininkai Barzdenytei.

400 ir 800 m bėgime (moterų grupėje) pirmoji vieta atiteko „Neris“ kolūkiui sportininkai Montvilaitė. Taip pat ši sportininkė pirmąją vietą užėmė ir šuolyje į tolį. Vyrų grupėje 800 m bėgime pirmąją vietą iškovojo „Ateitis“ kolūkiui sportininkas Jakšys. Šuolyje į aukštį ir į tolį pirmąsias vietas iškovojo „Artojas“ kolūkiui sportininkas Junokas. Disko metime (vyrų grupėje) pirmąją vietą užėmė „Vedrupio“ kolūkiui sportininkas Mikolaitis. Rutulio stūmimo ir

granatos metime pirmosios vietas atiteko „Nemuno“ kolūkiui sportininkui Gurlui. Bendrą pirmąją vietą iškovojo „Neris“ kolūkiui sportininkai.

Įvykusi Kupiškio rajono kaimo jaunimo spartakiada parodė, kad be kai kurių sportinių ir organizacinių laimėjimų yra dar labai daug trūkumų, ypač organizaciniu atžvilgiu. Jeigu „Neris“, „Laukų spartuolis“ ir kiti kolūkiai ir rajoninę spartakiadą atsiuntė savo atstovus, tai „Bugailiškiai“, „Adomynės“, „Lukonių“ kolūkių sportininkų miesto stadione nematė nė vieno. Rajoninė kaimo jaunimo spartakiada parodė ir tai, kad kolūkinio kaimo sportininkai dar labai mažai treniruoja, mažai ruošiasi šioms atsakingoms varžyboms. Spartakidos metu nė vienas sportininkas neįvykdė III-ojo atskyrio normų reikalavimų. Ir labai skaudu, kad šiuo metu, kada vyksta TSRS Tautų spartakiada, mūsų rajono kaimo sportininkai nepasiekė nė vieno rimtesnio rezultato.

A. Jasinskis

Mokslas ir technika

Aleksiejus Kriukovas „saulės virtuvė“

Komjaunuolis Aleksiejus Kriukovas dirba Bežecų autogaražų įrengimų gamykloje. Kažkaip perskaitęs laikraštyje apie vandens šildymą saulės pagalba, jis pabandė pats pasigaminti tokį įtaisą.

Netrukus jis nusprendė statyti „mažąją

saulės virtuvę“. Čia jam padėjo TSRS Mokslų akademijos Kržižanovskio vardo energetikos instituto darbuotojai, su kuriais susirašinėja Aleksiejus. Jis gavo iš jų brėžinius, ir štai visai neseniai „saulės virtuvė“ stojo į rikiuotę. Jos įrengimas labai paprastas. Apvalus poliruoto aliuminio 120 centimetrų skersmens

veidrodis įtaisomas ant trikojo. Saulės spinduliai krinta į veidrodžio paviršių, lūžta ir susikoncentruoja į vieną tašką—vadinamąjį „kiškiuką“. Toks „kiškiukas“ ir nutaikomas į stovinčio virš veidrodžio puodo dugną. Po keliu minučių puodas užverda.

Dabar Aleksiejus sumanė įtaisyti saulės termoakumuliatorių, kuris duos elektros energiją radijo imtuvui. Gabus išradėjas galvoja įsirengti taip

pat saulės šaldytuvą. (TASS).

Ču kunigaikštystės kultūros paminklai

Kinijos Liaudies Respublikoje mokslas tarnauja liaudžiai. Platų užmojų šalyje įgijo ir archeologiniai tyrimai. Jie davė nemažą naujų vertingų duomenų, kurie liečia seniausią Kinijos liaudies istorijos laikotarpį, jo tarpe ir Ču kunigaikštystės gyvavi-

mo paskutiniuosius amžius—V—III amžius iki mūsų eros (kasinėjimai prie Čanšos miesto Chunanio provincijoje). Nauji kinų archeologų kasinėjimai dar kartą paliudija ankstyvą ir aukštą Kinijos liaudies materialinės ir dvasinės kultūros išsivystymo lygį.

Sprendžiant pagal iškasenas, jau prieš 2300 metų Ču kunigaikštijoje buvo gaminami dirbiniai iš geležies.

Redaktorius J. KISELEVIČIUS

Š. m. rugpiūčio mėn. 13 dieną 11 val., norintieji laikyti motociklisto bei šoferio mėgėjo teisėms išgyti egzaminus, atvyksta į VRM Kupiškio rajono milicijos skyrių.

Su savimi turėti medicinos komisijos pažymėjimą, 3 nuotraukas 3x4. Atvykti su nuosava mašina ar motociklu.

LDAALR rajono komitetas